

N.F.S. Grundtvig “Trøstebrev i Sorgen over Kong Valdemar og hans Mænd”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.9, november 2016

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1824 (SJ: 402)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 5

US *Udvalgte Skrifter* 4

Teksten er etableret af Ida Marie Klahn

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Ida Marie Klahn, redigeret af Klaus Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Lone Kølle Martinsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:1457] | PS:295 | US:345

Trøstebrev i Sorgen

over

Kong Valdemar og hans Mænd.

I kiække Sømænd! hør, hvad jeg vil eder sige!
Hvad Skæbnen har beskiert, det kan man ei undvige.
En skabt til Glæde er, en anden til Fortred,
For en er Havets Bund, *for Anden er bereed*
En Galge, thi den som beskiert er at hænge,
Ei druknes nogen Tid, det har jeg hørt for længe.

Hans Mikkelsen.

Tak, Aristark i Aftenbladet,
Fordi du intet Epos skrev,
Og for du har hans Øren badet,
Som nys den grove Synd bedrev
At skrive et, mod alle Regler,
Hvorefter man paa Skjalde hegler,
Som før man prøvet har omsonst
At høvle paa, og lære mores,
Det er: den pure, pære Konst,
|PS:296Som avler evige honores
Paa Æsthetikens Studigaard!
Ja, bort med disse Frihaands-Skjalde,
Som ikke bedre Konst forstaaer,
|A:1458End at de tør et *Epos* kalde
|US:346Hvad dog ei ligner meer et Sligt,
End Krøniken et Heltedigt!
“De lære først, hvad er en *ret heroisk* Sang,
Før de vil giøre Vers, blandt Skjaldre have *Rang!*”

De Fuskere kanskee vil sige,
At *Epos* er jo kun *et Ord*,
Et Ord om Daad i Folke-Krige,
Som Daaden gjør, trods Døden, stor,
Og kraftelig kan overleve
Alt hvad dets Recensenter skreve!
Ja, sandelig, det tør de mene,
Og han, *Vandalen* hist i *Soer*,
Som fra *Parnas* man burde stene,
I *Skiæget leer*, naar kun hans Ord,
Om *Volmær* og om *Æsben* Snare,
Om *Vetheman* og *Ingefrid*,
Med *Kæmpe-Viserne* kan vare,
Og høres end med Lyst, den Tid,
Naar man har glemt ei det alene
Som pryder nu et Aftenblad,
Ei blot hver Tøddel i Athene,
Men al æsthetisk Tyggemad,
Hvormed, fra Aftenpost til Dagen,
Man stræbde at forfine Smagen!

Men er han gal, den Sorøe-Digter!
Veed han ei bedre Skjaldens Pligter,
|A:1459I de Aarhundreder fuldklare,

Da man er vant til bedre Vahre,
|PS:297|Saa selv, om i det *Attende*
Han saa var kommet drattende,
Han vilde fundet Lyset slukt,
Og maa da i det *Nittende*,
Forgiæves ikkun strittende,
Nødvendig finde Dørren lukt,
Ja, Dørren lukt paa *Ærens Tempel*,
For hver en Skjald, paa hvis Produkt,
Det være stygt, det være smukt,
Critiken ei har sat sit Stempel!
|US:347|Veed han da ei, at om *Kong Valdemar*
Saa *godt som Ilias* et Epos var,
Da var det dog saa *godt som ingen Ting*,
Naar ei det svarer til *Ideen*,
Vi, ved uhyre Tankespring,
Nu fattet har for *Epopeen*,
Ei fundet ud af noget Digt,
Der skreed og gik og gjaldt for Sligt,
Nei, *grebet* i, hvad Tosser kalde Luften,
I *den grundrene Form* i Konst-Fornuften!
Er han saa blind, at han ei seer:
“Bormesters Giertrud ei bær Flaske-Trøie meer!”
Vil han ei stikke Fingeren i Tiden
Og lugte, det er længe siden,
Da kun til Galskab man det kan udtyde,
Naar han er hængt, han saadant vil fortryde!
Den *Sildefødning* af en *Dansk Homer*,
Han troer nok, man kan gaae iblinde,
Nu, da hver Knøs paa *Konsten* seer,
Og dog en Laurbær-Krone vinde!
En *Laurbær-Krone*, siger jeg,
Som kun *Critiken* kan tildele,
Der Liv og Fylde ændser ei,
Men seer paa *Konsten* i det Hele,
|PS:298|Og lyser, fra sit *Capitol*,
Hvor den har reist sin *Pave-Stol*,
Hver Kiætter flux i *Konstens Band*,
Som kimser ad dens *Vie-Vand*,
Som beiled ei, paa lovlig Maade,
Med Haandkys og med Fodefald,
Til Kronen udaf *Pavens Naade*,
Men vil sig digte selv til Skjald!
Dog nei, saa blind er *Ingen meer*,
I vore konstplyste Dage,
|A:1460|End ikke han, som ikke seer

Det store Svælg imellem Sang og Sage!
Han seer det godt: *den* Laurbær-Krands,
Den bliver aldrig hans,
Men han er dybt nedsjunket i
Et rædsomt protestantisk Kiætterie,
|US:348Den Apostat! han trodser Paven
Som raade bør for *Kronen* og for *Staven*:
Den hellige, den rene *Konst-Critik*,
Som Løse- og som Binde-Nøglen fik,
Som kan tillukke, og som kan oplade,
I Maanedes-Tidender og Uge-Blade,
Det Ærens Tempel udi Konstens Himmel,
Som har saa høi en Tind,
At paa det første Trappe-Trin,
Man alt maa blive hovedsvimmel!
Den Nekromant staaer op af Graven,
Med en *Kong Volmær* og hans Mænd,
Som han har hentet op fra Hel igjen,
Blot for at føre Krig med Paven!
Ja han er rent forhærdet,
Har i det *Danske* sig forgabet saa,
At, ak! jeg siger det forfærdet,
En Krands af Klokker og Kiærminder blaa,
|PS:299Som Børn og Kvinder, uden Smag,
Selv Bønder-Piger uden Hatte,
Kan binde frisk hver Sommerdag
For Sangeren, de Tossier fatte,
At slig en Krands, som dog i Grunden
Er ikke fire Skilling værd,
Trods Kronerne fra Laurbær-Lunden,
Den Giæk er kostelig og kiær!
O heller, tigang heller død,
Med Æren død i Aften-Bladet,
End levende, end hvid og rød,
Med Skam som han i Volmærs-Kvadet!
At være død, det er en ærlig Sag,
Naar kun man er i *classisk* Jord begravet
Men leve, baade uden Konst og Smag,
Til Døde dømt af dem der mest har stavet,
Det er en Skam,
Ved alle Heglere, som *classisk* bleve,
Det er en Skam,
Som det er dobbelt Skam at overleve!

|A:1461Saa hav da Tak,
Fordi, til Konstens Gavn,

|US:349 Saa mesterlig du trak
Paa Læst, i Kiøbenhavn,
Det vederstyggelige Kæmpe-Ord
Fra Klosteret i *Soer*,
Som, naar det ei blev ret udpeget,
Os kunde styrte fra den Konstens Tind,
Vi, med Critikens Pege-Pind
Til Pilgrims-Stav, har kiækt besteget,
Ja, styrte os tilbage i
Det gamle Barbarie,
Da man, endog ved Konge-Bord,
Til Takke tog med Rim fra *Soer*,
|PS:300 “Der smagde ei af frankisk Vin,
Og ei af den, som groer ved Rhin”,
Men kun af hvad der Folk og Drot
I Frode-Tiden smagde godt:
Kun af den Lyst, med Liv i Sang
At mindes Daad i Dane-Vang,
At samle giæve Fædres Grave
I Leire-Gaards Kiærminde-Have!
O, maatte dog Critiken frie
Os fra et saadant Barbarie,
Da hver var Skjald, som han forstod
At kvæde høit om Kraft og Mod,
At sjunge sødt om Daad i Fred,
Om Tro og Haab og Kiærlighed,
At sjunge klart med Folke-Røst
Til Gienlyd i hvert Dane-Bryst,
Og mest til Gammen for de Smaa,
Som ingen Verdens Ting forstaae;
Kort sagt: da, selv i Hoved-Staden,
Man satte Livet over Maden,
Man satte Vinen over Flasken,
Man satte Tøiet over Vasken,
Man satte Fylden over Fadet,
Man satte Bogen over Bladet,
Og raabde plump til Folk af Smag,
Istedenfor dem høit at hædre:
*Ja, vrage, det er ingen Sag,
Men gjør os Noget, som er bedre!*
De Hottentotter! grove Knolde!
Det voved de at sige høit,
|US:350 Og voved Marken at beholde,
Fordi det plumpe Ord var drøit,
Fordi Critik i Aften-Blade
|A:1462 Sig ei med Tossier kan inllade,

|PS:301| Der føle ei de fine Smæk,
Og fatte ei det Objective,
Men kalde, naar de vil giendrive,
Critikens Blomst en Vinter-Giæk!
Og slige Barbariets Dage
Dem vil man føre nu tilbage!
Ja, vil det sandelig, ifald man kan,
Det mærkes godt, paa Fleer end *Ingemann*,
Saa det er ikke Tid at sove,
For hvem der har for Konsten Sands,
Skal den ei uddøe her til Lands,
Vi maae en Dyst med Fienden vove!
Ja, vi har ingen Tid at spille,
Thi hvad der har den grove Bonde-Smag,
Det æder om sig, Dag for Dag,
Saa det er alt kanskee for silde!
Dog, Mod i Bryst! hvad siger jeg?
Ved alle Hegle-Mestere, dog nei!
For silde kiækt at tale Konstens Sag,
Og slaae paa alle Bønder-Skjalde Vrag?
Nei, nei, for silde kan det maaskee være
Til *Liv* at holde i den fine Smag,
Men ei for silde til at *døe med Ære*,
Og falde *classisk* for den gode Sag!

(Fortsættes.)

[A:1473]

Trøstebrev i Sorgen

over

Kong Valdemar og hans Mænd.

(Fortsættelse; see forr. No.)

Der er en vis Fornøielse ved *Livet*,
Det kan ei nægtes, som ved Folke-Sang,
Men vi, som det med Konst blev givet,
At skue dybere i Form og Rang,
Vi maa dog ikke have lært omsonst,
At *i det Døde er den største Konst!*

Det Levende, trods Lyst og Gammen,
Dog aldrig hænger rigtig sammen,
Thi, som *Kong Volmær og hans Mænd*,
Det let kan skilles ad igien;
|PS:302|Hvad derimod er koldt og stivt,
|US:351|Det sankes kan med Konst i Panden,
Saa det staaer fast som Bogstav-Skrift,
Og løber aldrig fra hinanden!
Det er det Dødes første Dyd,
At det er *plastisk*, som en Støtte,
Har tabt den *Flygtighed*, som, trods al Fryd,
Er i et Konst-Værk dog til ingen Nytte,
Hvad siger jeg, til største Skade,
Saa selv sig vende Bogens Blade,
Da dog hver Bog, for *bundet* kiøbt,
Figurlig talt, som godt indbundet,
|[A:1474]|Maa være heel, som den var støbt,
Saa intet Blad er let udfundet!

Det Levende er, for det Andet,
Fra Konstens Side reent forbandet,
Er det end kiønt, saa er dog Formen
Beständig langt fra Normen,
Her er en Barm for trang,
Hist er en Taa for lang,
Her gaber Munden lidt,
Hist mangler Colorit,
Ja, alt det Levende er saa fortegnet,
At ingen Mund det har opregnet,
Dog er *Kong Valdemar* et Speil,
Hvori man seer de fleste Feil,
Thi hele Digtet er en Vrimmel
Af Syndere mod Konstens Love
Som, trodsende paa *Livet*, vove
At løbe Storm mod Konstens Himmel!
Ja, Haarene sig reise maa
Paa hvert et Hoved, vel forvaret,
Ved Synet af de Blokke raa,
I hvilke her er Liv indfaret,
|PS:303|Thi Konstens Rige deres Sang
Kun truer høit med Undergang!
O, Jette-Trods mod alle Former,
Hvordan fik du dog Liv og Aand!
En Galler-Hær mod Delphi stormer,
Som Lynild i en Barne-Haand,
Og Bjerget, hvor Apol nu bygger,

Ak, det har ingen Klippe-Stykker,
|A:1475|US:352Apol har ingen Bue meer!
Vort Bjerg, skiøndt det os kan forgude,
Er dog i Grunden gamle Klude,
Vor Bue er en Gaase-Fjer!
Ak, hvor man selv paa Konstens Tinde
Dog er kortsynet mangen Gang,
Og kiender ei sin værste Fiende,
Før Alt man seer sin Undergang!
At *Grundtvig* vilde, om han kunde,
Nedrive Konstens Hoved-Stad,
Saa alle Former gik til Grunde
I et chaotisk Saga-Kvad,
At Dansk for ham var det, paa Trods,
Som Tydsk med Rette er for os,
Det ret Naturlige, Normale
I Tunge-Maal, i Sang og Tale,
Saa hans den grove Aristark
Hedd' gammel Skik i Dannemark,
Det vidste man, det loe man ad,
Da længer ei man fnyse gad!
Men *Ingemann!*
De sorte Ridderes og Blancas Skjald,
Den Pæne, med det bløde Tone-Fald,
Som giæstet har det Charis-Land,
Hvor ikke blot Citronen groer,
Hvor Eros og Cythere boer
|PS:304Og lege end i Aften-Stunden,
Skjøndt døde, Skjul i Laurbær-Lunden!
O, han, som har paa Alpe-Fjelde
Seet Iis-Naturen i sin Vælde,
O, han, som har, i Mai-Lands Eden,
Følt Sol-Naturens Kraft i Sveden,
Ak, han, som, under Romas Buer,
Har seet, hvortil *det Døde* duer,
Har lært, at Konstens Liv er Død,
Dens døde Liv dens store Gaade,
At aldrig sin Triumph den nød,
Hvor *Formen* ei fik Lov at raade,
Saa det er Konsten, ret med Held
At slaae *Materien* ihjel!
Da kan den tegne og da kan den maale,
Da kan den male efter Knappe-Naale,
|US:353Da seer i Alt man *ingen Dele*,
Men ikkun Skyggen af det Hele,
Og denne Skygge er Ideen,

Som man med Konstner-Blik kan see'en,
Ja denne Skygge, det er *Aanden*,
|A:1476Som skabes *efter Haanden*,
Vel bedst i Farver og i Stene,
Det rette Stof til *Former rene*,
Men, ved et velberegnet Mord,
Dog ogsaa godt i døde Ord!
Hvem skulde tænkt, at *Ingemann*,
Hjemkommet nys fra Konstens Land,
At Sangeren ved Skiønheds Alter,
Naar han fornam, den Sag var reen,
Der maatte sættes Kiød og Been
Til Blancas luftige Gestalter,
At han, med samt sin Poesie,
Som dog *naturlig* var at kalde,
Da skulde sørgelig forfalde
|PS:305Til et *historisk* Kiætterie,
Og bygge paa et Dannevirke,
Som, synker det ei brat i Jord,
Adskille maa det hele Nord
Fra Konstens tydsk-catholske Kirke!
Han saae, og det ei uden Sands,
Det Døde i sin hele Glands,
Og kunde blind sig dog indbilde
At Liv og Aand er Konstens Kilde,
Vanhellig spotte Konstner-Gaaden,
At meer end Liv er Leve-Maaden,
At uden den er Kraft og Fynd
Og Kiærlighed den største Synd,
Saa ingen Skiønhed kan forsone
En uharmonisk Bonde-Tone!

Ak, at saa galt han kunde vælge,
Skiøndt ham for Øie stod Kong *Helge!*
Det ogsaa er et episk Digt,
Og det med Fylde, Liv og Varme,
Men der gjør Digteren sin Pligt,
Og lægger Konst i Kraftens Arme!
Det kan man føle, det er *Kiød*
|US:354Af *vores* Kiød, og Aand derefter,
Og om end lidt paa Formen brød
De mageløse Helte-Kræfter,
Det kan man taale, thi, som sagt,
Det er os selv i mythisk Dragt,
Og med sig selv, med hvad der kan forhøie
Vor Nydelse, om tit

Det end kan støde Smagen lidt,
Man ei maa regne det saa nøie!
[A:1477]Smaa-Pletterne er kun Beviis
Derpaa, at man det Dødes Priis
Ei lettelig kan overdrive,
[PS:306]Thi der fuldendt kan Formen blive,
Der, naar man ret har lært at stile,
Paa hvad der støder kan man file,
Til som et Speil det bliver glat,
Det Ene ganske som det Andet,
Saa Intet meer kan synes mat,
Og Intet heller smage vandet!
O, derfor giv dig gode Stunder,
Og lær engang Vandalens Kunder,
Hvor smagløst og hvor blindt de vælge
Imellem Valdemar og Helge,
De Sværmere, som har ei Sands,
Selv ei i Nordens Guders Glands,
For deres eget Kiød og Blod,
Som rører sig med Kraft og Mod,
Og derimod forguder Troppen,
Der vel har faaet lidt Kiød paa Kroppen,
Ja vel endog lidt Been i Næsen,
Men har et fjantet Maanskins-Væsen,
Og er, paa stakkels *Buris* nær,
Barbarer en og hver!
Ja, lær dem dog, ifald du kan,
Hvad der er klart for vor Forstand,
At det er Konsten i en Digterhaand:
Formaliter af Kiød at skabe Aand,
Og Vandalisme, tvertimod,
Af Aand at skabe Kiød og Blod,
Saa for Kong Volmær og hans Mænd
Sig korse maa hver Konstens Ven!

(Fortsættes.)

[A:1489]

Trøstebrev i Sorgen

over

Kong Valdemar og hans Mænd.

(Slutning; see forr. No.)

|US:355| Vel tør jeg ei, som du, saa kiæk
Slaae tvende Fluere med eet Smæk:
Vandalens Epos og, trods Volden,
Historien saa heel og holden,
Thi i *dens virkelige Gang*

|PS:307| Er lidt Poetisk dog oprundet,
Hvis en Poet er i den fundet,
Og *udenfor den*, selv med Briller,
Man neppe Konst fra Dunst adskiller;
Men, det er ægte Tegn paa Heden,
At glemme Tingen over Vreden,
Og jeg, skøndt mere tør og kold,
Og bangere for Sagas Vold,
Ei laster, at i Ild man render
Af Varme for den rene Smag,
Skøndt man naturligviis sig brænder,
Og falder for den gode Sag!
Vandalen det undskylder ikke,
Thi det er sandt til Punkt og Prikke,
At naar *Historien* faaer Lov at male
Saa ganske paa sin egen Haand,
Da briste alle Konstens *Baand*,
For slige Helte splittergale,

|A:1490| Der frækt sig fra Fru Hel løsrive,
Og komme anden Gang til Live!
Saalænge her man, for en Tid,
Er, saa at sige, Individ,
Naturligviis endog en Nar
Beholde maa den Form, han har,
Men om man siden fik den Nykke,
At ville være meer end Skygge,
Og giennembryde Helhjems Mur,
Det var en rædsom *Unatur!*
Og naar da en historisk Digter
Saa reent forsømmer sine Pligter,
At ei til Morskab han fra Hel
Ved Næsen trækker hid tilbage
En Skygge af de gamle Dage,
Men slaer for Alvor os ihjel,
|PS:308| I det han aandelig besætter
Vor Tid med hedenfarne Jetter;
Lad være, det er Poesie,

|US:356| Det er dog Lands Forræderie!
Thi os paa Halsen grove Helte
Lyslevende med Flid at vælte,
Er det ei virkelig dog paa en Maade
Vort Land til Fienden at forraade,
Alt under Skin af, som hos *Ingemann*,
At det er vore *Fædres Land*,
Skjøndt selv en Tosse kan forstaae,
At kun for Spøg det kaldes saa!

Vist nok er det et smukt Talent
At kunne bringe Dødt til Live,
|A:1491| Men vorder det saa galt anvendt,
Da maa det vores Helsot blive;
Thi Karle, som den Vetheman,
Og Kvinder, som hans Hjertens-Kiære,
Til Trods for Smagen, er istand
Til hvad det saa end skulde være!
Vel kan enhver ei gjøre Sligt,
Saa til et saadant *Helte-Digt*
Og hører *Konst*, vil Mange sige,
Og nægtes kan det ei saa lige,
Men dog Kritik i Dødens Porte,
Maa raabe: det er af *de Sorte*;
Thi bliver Aand til meer end Skygge,
Da faaer Critiken en Ulykke,
Som vovede, paa egen Haand,
At Sælge Hoved-Kiød for Aand,
Tog Aand for Skyggen af Forstanden,
Og kiendte aldrig nogen anden!

Ved alle Heglere, kan det gaae godt,
Da er vor Herlighed til Spot,
|PS:309| Da med *vor Konst* og *vor Kritik*
Det gaaer, som det i gamle Dage
Med Messe og med Skiærsild gik,
Gaaer galt, gaaer skiævt, gaaer reent tilbage;
Thi bliver Aand det mindste Mere
End vi med Konst kan destillere,
Da smiler man ad Konstens Præster,
Og leer ad hver en Hegle-Mester,
Og da nu vi, saavel som Paven,
|US:357| Kun er, hvad Mængden om os troer,
Ved Mængdens Latter brydes Staven,
Thi med dens Tro vor Aand udfoer!
Forgiæves da kun Bud vi Sende

Til Tydskland, eller Verdens Ende,
I alskens Græs og Steen og Dyr
Slet ingen Doctor *Stagefy*
Et Middel fandt til at oplive,
Hvad selv i Grunden dødt vil blive,
Og ønsker kun, paa Ærens Vegne,
Et Skin af Liv sig at tilegne!

Det er vor Trøst, skiøndt sært det lyder,
Fordi vi veed det Dødes Dyder,
Og veed, at Ingen har det Held
"Tilgavns at slaae en Død ihjel,
|A:1492Selv naar han maa i Græsset bide,
Al Fordeel er paa Dødens Side!"
Det er vor Trøst, naar Alting glipper,
Som *Lokes* paa de flade Klipper;
Men først vi, for den gode Sag,
Dog vove maae et Hoved-Slag,
Og see, om vi kan redde *Sven*
Fra *Volmær* og hans Mænd;
Thi *Sven* vi hylde maae med Pris,
Figurligvis,

|PS:310Da han, om end ei uden Brøde,
Dog elsked Konsten i det Døde,
Og stod, som vi, i Venne-Pagt,
Med hele Slaven-Landets Magt,
Saa der er alt for megen *Eenhed* i
Det vederstyggelige Rimerie!
Men ak, naar til Kong *Sven* at slaae
Kun bruges liden Bonde graa,
Hvem Jydens plumpe Ironi
Saa øiensynlig stikker i,
Da med vor Kamp, som Svens omtrent,
Det synes ikkun slet bevendt;
Thi hvem vil troe, at *Vetheman*
Kan druknes i den Skeefuld Vand,
Som er det Eneste, vi har
Til baade ham og *Valdemar*!

|US:358Og Kvinderne, især den Ene,
Den *Ingefrid*, der springer lukt
Fra Slave-Snekken ud i Kiøge-Bugt
Og tager, med sit Dronning-Væsen,
Ulf Svartskiæg selv ved Næsen,
Ja raaber til hver Fiende: skiælv!
Som om hun var Fru *Saga* selv,
Ak, hvo kan Marken dem formene!

Og faae de Lov at løbe Landet om,
Da har Critiken selv afsagt sin Dom,
Thi hvad den heel umuelig fandt,
Er kun desværre, alt for sandt.
Ei fattes end, paa Mark og Skude,
Der Beilere til slige Brude,
Saa jeg tør næsten vædde paa,
At, hvis saa fort de kunde gaae,
De vilde, inden fjorten Dage,
Det hele Dannemark indtage!
|PS:311Men tænk ei, jeg berømmer Sligt!
Nei, tvertimod, jeg gjør min Pligt,
Benytter, hvad jeg har opdaget,
|A:1493At om vi end maae tabe Slaget,
Vi vinde dog vor Sag,
Saa at, naar Ret skal have Giænge,
Da maa, til Skiændsel for sin grove Smag,
Vandalen selv sig hænge?
Det er vel haardt, men det er Pligt,
At trække Masken eller Bælgen
Af den forroste Kloster-Helgen:
Hans Volmær er et Tyve-Digt!
Jeg vælger dette Ord med Flid,
Skiøndt neppe meer end Lidt af Maalet
Fra Kæmpe-Viserne er *stjaalet*,
Og fra Historien lidt Rum og Tid,
Saa alt det Værste, som er Meget,
Er, for saa vidt, Vandalens Eget!
Desuden, hvad til *vores* Gavn
Han stjal, det er ham *skiænket*,
Thi havde han hvert Helte-Navn
Kun halv saa godt som Saxos bænket,
Da var der ingen Skade skedt,
Da kunde Alt vi overseet;
|US:359Men nu er det tilbunds et *Tyve-Digt*,
Naar Ordet bliver ret fortolket,
Thi Skjalden stjal, jeg gjør min Pligt,
Stjal som en Ravn fra hele Folket,
Og ihvor kiønt man end i Poesie
Besmykke kan det Tyverie,
“Man sætte *Hjerte* for, man sætte *Hjerte* bag,
En Tyv er dog en Tyv, det er en afgjort Sag!”
Den Tyve-Rænke er vel let udgrundet,
At hvad man stjal, det har man *fundet*,
Men lad ham der kun smutte ind,
|PS:312Veed han et Hul, veed jeg en Pind:

Den Ting vel fandtes, *hvor den var*,
Og Danmarks Hjerter dog alt længe
I Krøniken holdt op at hænge
Ved Axel og Kong Valdemar,
Det hængde knap endnu ved Landet,
End sige da, ved noget Andet,
Og naar vi desuagtet finder
Vort Hjerter hos de Mænd og Kvinder,
Som, over Sorøes Kloster-Grus,
Nu løber om, fra Hus til Hus,
Da har Vandalen dem kun givet,
Hvad først han stjal os udaf Livet;
|A:1494Og hvor vor tabte Skat er inde,
Unægtelig vor Tyv vi finde!
Det er forskrækkeligt, men det er sandt,
I *Lector Ingemann* vor *Tyv* vi fandt,
Saa han, i sine bedste Klæder,
Er en forhærdet, grov Misdæder,
Som ei paa Stand og Vilkaar saae,
Ja, spared ei engang de Smaa,
Men rev dem Hjertet udaf Livet,
Og har *Barbarerne* det givet,
Har raadt paa deres Helsot Bod
Med hele Danmarks Hjerter-Blod!
O, fy ham an, den Lands-Forræder!
Den grumme Ulv i Faare-Klæder,
Hvad siger jeg, den Grif saa gram,
I en uskyldig Fugle-Ham!
Thi slog han ei, som Nattergalen,
Saa liflig, sødt i Bøge-Salen,
|US:360Inddyssed os med Sang i Skov,
Og stjal saa Hjertet, mens vi sov!
Ja, det var grovt, det maa man sige,
Og sande maa hver falstersk Pige,
|PS:313Hver jydsk og fynsk og sællandsk med,
Skjøndt selv for det Slags Tyverie
Smaapigerne er sjelden frie,
Saa grovt det bør ei finde Sted!
Og dog, det Stød blir seent forvundet,
Dog har, desværre, Sted det fundet;
Thi hvilken Dansk, som eied Sligt,
Fandt ei sit Hjerter i det Tyve-Digt!
Spørg kun hver Søemand brav,
Som elsked det sortladne Hav!
Spørg kun hver ædel Kriger,
Som drog for Danmark Sværd!

Spørg alle danske Piger
Og hvem de have kiær!
Spørg dem! paa Slave-Snekken,
Spørg dem! paa Møens Klint,
Spørg dem! i Kæmpe-Rækken,
Mod Svantevit og Flint!
Spørg dem! ved Konge-Kilde,
Spørg dem! ved Bryllups-Gilde,
Ja, spørg dem, hardtad hvor du vil!
Og hør, om de ei svare:
*Vi kiende vore Vahre,
Det Hjerte hør os til!*

|A:1495See, nu er Tyven hængt
Og vi har Spillet vundet,
Thi naar man dømmes strængt,
Paa Hjertet nær, er Alting fundet,
(Skiøndt der det lagdes ei)
Paa Sagas Konge-Vei!
Ja, nu er Tyven hængt,
Og vi har Spillet vundet,
Men har vi og betænkt
Hvortil den Tyv er bundet!

|PS:314Jeg siger det med Smerte:
Til hele Danmarks Hjerte,
Saa Galgens Navn

|US:361*Er alle Daners Favn!*
Om vi nu end, med ærlig Smerte,
Vil sige: Digter kiær!
Det skiær os i vort Hjerte
At du skal hænge der,
Saa venlig og saa vakker,
Som en poetisk Prakker,
Til Spot for Aftenbakker,
Ja, for hver Konstens Ven,
Som, *hvis* han kunde sjunge
Tog Tonen fra din Tunge,
Med Spidsen af sin Pen!
Du kunde, vel opdraget,
Om ei i Helte-Faget,
Saa dog paa Faare-Stien,
Benyttet Poesien!
Gjort, med et Mesterstykke,
Langt anderledes Lykke!
Band paa, du ei vil stjæle *Hjertes* meer,
Saa skiær vi glat dig neer,

Og raaber ud med Glæde:
Det er en afgjort Sag,
Han prøved kun at kvæde
For Spøg, i Folkets Smag,
Han skrev, *for Løier kun*,
Den syvmilslange Kæmpe-Vise,
For at dog aldrig meer i Lund
Det gamle Tøi man skulde prise,
For ret at gjøre klart
Det Stykke Arbeid er slet ikke svart,
Ei over, men langt under
Vor Digten nuomstunder!
|PS:315Om vi end kiærlig tale saa,
Jeg dog tør vædde paa,
|A:1496Han lunt i *Skiæget smidsker*,
Om Munden tørt sig visker,
Og svarer: mange Tak!
Der er vist meget mere under,
End jeg i Hast udgrunder,
Som finder, det er Snak;
Men jeg er vel fornøiet,
I være ligesaa!
|US:362Som Lykken os har føiet
Vor Lodd vi nyde maae!
En holder mest ad Livet,
En Anden helst vil døe,
Hver seile, kan han driv'et,
I Fred sin egen Søe!
Saa har nu min jeg seilet,
Og priser Lykkens Spil,
Da ei jeg har forfeilet
Den Havn, jeg styred til;
Gid eders høie Stavne
Maae gaae for fulde Seil,
Og Snart i Bugten havne,
Hvor ei man synger feil,
Hvor Stoffet, rigtig bundet,
Sig barer for at lee,
Hvor Alting er afrundet
Til Speil for een Idee!
Ja, noget Sligt han sikkert har paa Munden,
Thi han er huul i Grunden,
Alt som den falske Sølv-Klang
I hans Sirene-Sang!
Vi kan jo sagtens med det Onde
Betale ham for Sligt,

Og klart bevise, ingen Bonde
|PS:316| Forstaaer et *episk Digt*,
Saa naar hans Epos huger Bønder,
Er han en episk Flynder;
Men sikkert svarer han: *slet ud!*
Sluk kun den hele Titel ud,
Saa der ei bliver meer igien
End blot: *Kong Volmær og hans Mænd!*
Indtil, gid silde, selv blandt Daner,
Man giftes godt kun i Romaner,
Man taaler vel, for Tingens Skyld,
Et Navn, som *Krønike-Idyl*,
Men kald mit Rim kun hvad I vil:
En Lange-Leg, et Lire-Spil,
Ja, vil saa grumt I Konsten hævne:
|A:1497| Et *Noget*, *ingen Lærd kan nævne!*
|US:363| Hvad rager mig en Smule Navn!
Jeg sjunger kun til Lyst og Gavn
For dem, der føle, med de Smaa,
At Navnet gjør kun Lidt til Kvadet,
Saa, naar man Bogen kan forstaae,
Man blæser kun ad Titel-Bladet!

See, det er haardt at bide paa,
Saa ordenlig man tygge maa
Sin Pen vel næsten reent itu,
Før man det kommer ret ihu,
Hvad *Konst-Critik* paa slige Taler
Skal svare sjungende Vandaler;
Og før vi det til Bunds udgrunde,
Det lyder vist fra Børne-Munde:
“Der var engang en Flue,
Den sad og spændte Bue,
For den vild' op i Herrefærd,
Og strides med Kong Voldemær,
Den ædellige Herre!”

|PS:317| O vee! det er den sidste Pind
Til vor Lig-Kiste!
Saa maae vi pakke ind,
Og os fra Verden liste;
Men hvem der staaer i Pagt med Døden,
Har dog en trofast Ven i Nøden,
Og derfor tør vi sige Trods
Til hvad der overlever os!
Vi *døe*, det er: hos os indtræder
Skilsmissen mellem Haand og Pen,

Men overalt hvor *Konsten* kvæder
I Tankerne vi gaae igien,
Og danne, just i det vi falde,
Et herligt *Stof* for Helte-Skjalde,
Vel *tragisk nu*, men *episk siden*,
Naar Bladet vender sig med Tiden,
Naar Kragen siddet har paa Kviste
Og krammet ud Alt hvad hun vidste,
Saa man er mæt i Dane-Vang
Af *Bjarke-Maal* og *Krage-Sang!*
|US:364O, hvilket *Stof* for *Epopeen*,
Hvor selv *Materien* er *Konst*,
Hvor Alt kun lever i *Ideen*,
Saa Intet staaer især omsonst,
Hvor alle *Helte* er kun *Toner*
I Kampens skjulte Harmonie,
|A:1498Kun *Characterer*, ei *Personer*,
Som i Vandalens Rimerie;
Hvor vi, som ikke har den Nykke,
Naar vi engang er sovet hen,
At ville være meer end Skygge,
Ei leve op, men gaae igien,
Ei bryde frækt Naturens Baand,
Men vise klart, i Digtets Aand,
|PS:318At *Døden* er den *haarde Skæbne*,
Mod hvilken man omsonst,
Selv med *Critik* og *Konst*,
Sig stræber at bevæbne!!

Giengangeren.